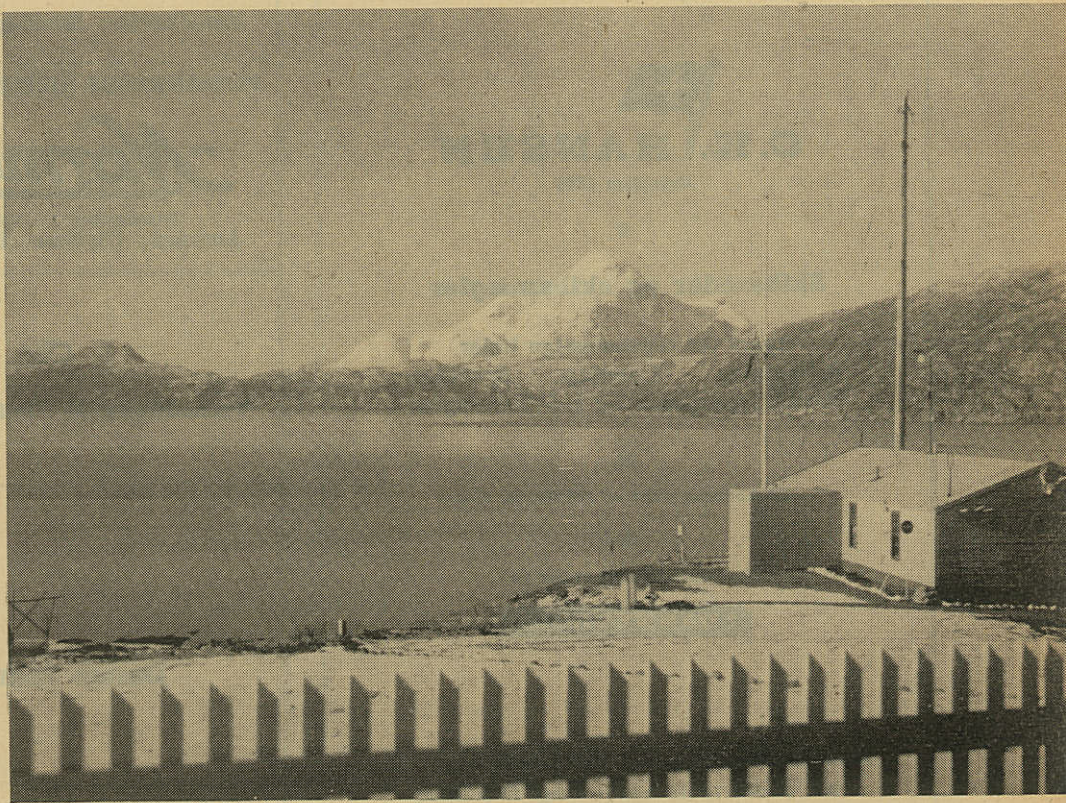
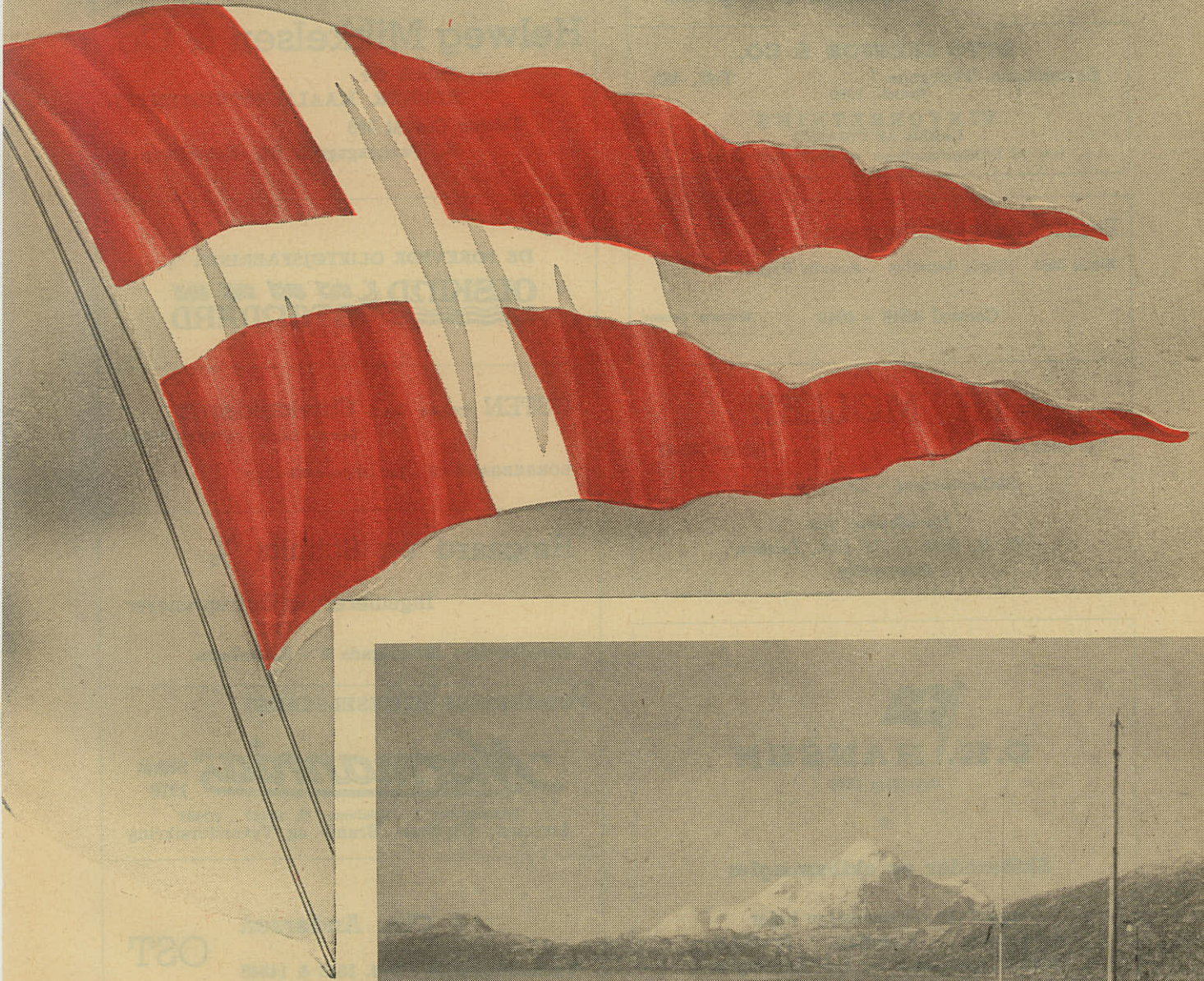

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte IV - Nov.
42. Aarg. - 1955

*Udsigt fra Marinstation Grønnedal
over Arsuk Fjord med Kunait Fjeldet i Baggrunden*

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^A/₈ **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Parkteatrets Restaurant

Rigtig Mad Rigtig Betjening Moderne Hygge
Central 4048 - 4049 Gunnar Jensen

TH. MØLLER

København K. Nyhavn 45-47

Skibsproviant - Skibsinventar
Hovedoplag for
W. B. Dick & Co. Ltd., London
Smøreolier

C. K. HANSEN

Grundlagt 1886

*

Skibsreder og skibsmægler

Agent for regelmæssige linier
Befragtning · Klarering · Spedition
Havari-, assurance- og I. A. T. A.-agent

*

18 moderne skibe — 106.000 ts. d.w.

*

Korresponderende reder for

DANNEBROG

AMALIEGADE 35 · KØBENHAVN K.

Telf. Central 72 (18 linier) · Rigs 13 (2 linier)
Telgr.-adr.: »HANSEN« Fjernskriver nr. 2501 & 2502

HEDE NIELSENS FABRIKER %

HORSENS - Telefon 2 47 11

Helweg Mikkelsen & Co.

Fabrik for
ELEKTR. MAALEINSTRUMENTER
Telefon Central 998
Ø. Farimagsgade 28, København Ø.

DE FORENEDE OLIE- OG TØJSFABRIKER %

OLSKIND & STANDARD

OSTEN køber De i Ostekælderen

Største Lager · Billigste Priser

BORBERGGADE 79 · Telf. Palm 4823

Højgaard og Schultz ^A/_S

Ingeniører og Entreprenører

Hovedkontor: Evaldsgade 9 - København

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

Normannia Stiftet 1916

Trommesalen 5 · Telefoner: C. 13447 · 10068
Ansvars-, Ulykkes-, Brand- og Tyveriforsikring

I. Chr. Andersen

Vimmelskiftet 41 · Telf. 1345 & 14345

OST

Dansk Industri Syndikat

Søværnets Virksomhed paa Grønland i vor Tid

Medens det danske Søværn i tidligere Tid indskrænkede sin Virksomhed paa Grønland til Deltagelse i videnskabelige Ekspeditioner og Fiskeriinspektion Tid efter anden, samt i de seneste Aar en haardt tiltrængt Indsats i Kortlægningsarbejdet i de grønlandske Farvande, saa har Efterkrigsaaarene budt Søværnet nye og store Opgaver i vor fjerne Landsdel.

Ikke saa faa unge værnepligtige kommer nu til Tjeneste paa Grønland, hvorfor det maa anses for at være af Interesse at høre lidt om Forholdene her og om de Opgaver, Søværnet stilles overfor heroppe.

Grønlands Kommando har udsendt en „Vejledning“ for de værnepligtige, der kommer til Tjeneste her, og fra denne Vejledning bringes nedenfor enkelte Afsnit.

FORSKELLIGE OPLYSNINGER OM GRØNLAND I STORE TRÆK

Grønland er Jordens største Ø. Dens Størrelse fra Nord til Syd i Forhold er som fra Danmark til Nordafrika eller ca. 50 Gange større end Danmark eller 10 Gange saa stort som Storbritannien. Grønland er 2,2 Millioner km² stort, hvoraf dog 5/6 er dækket af Indlandsisen, men med et Indbyggerantal paa kun ca. 25.000 Mennesker, heraf er ca. 6—800 Danskere fra Hjemlandet. Størstedelen af Landet er saaledes dækket af den uhyre sammenhængende Indlandsis, hvis Toppe naar op til 3000 m over Havet. Et Begreb om denne Ismasses Størrelse faar man, naar man hører, at dersom Indlandsisen over Grønland smeltede, vilde Vandstanden i alle Have, der udgør ca. 70 % af hele vor Klode Verden over — altsaa bl. a. ogsaa Kattegat og Øresund m. m. — stige ca. 20 Fod (d. v. s. 6 à 7 m).

Grønland, som er et Bjergland med et subarktisk og arktisk Klima, vender, kan man sige, Ryggen til Europa, idet Størsteparten af Befolkningen lever paa Vestsiden, d. v. s. den mod Canada og USA vendende Kyst.

Kap Farvel, som er Grønlands sydligste Punkt, ligger paa samme Breddegrad som Oslo, 59°41' N.Br., og man maa altsaa fra hjemlige Farvande sejle omtrent Stik Vest — og ikke Nord paa, som mange tror — for at komme rundt Kap Farvel. Til Gengæld ligger Nordspidsen paa 83°39' N.Br. eller nærmere Nordpolen end noget andet Land paa Kloden, men mærkværdigt nok er det nordlige Grønland, Pearyland, fri for Indlandsis og Sne om Sommeren. Grønlands østligste Punkt paa den saakaldte Nordostrunding ligger ca. 2 Længdegrader østligere end Islands østligste Punkt, mens det vestligste Punkt ligger omtrent paa samme vestlige Længde som New York, og Grønland er paa sit bredeste Sted omtrent lige saa stort som Distancen fra Danmark til Moskva. Fra Kap Farvel er omtrent lige

saa langt til København som til New York, nemlig omkring 3000 km eller ca. 1900 Sm.

Naar Grønland og Norden er blevet forenet, skyldes dette først og fremmest geografiske Forhold, idet det nordlige Atlanterhav skabe Forbindelsen, men naar Grønland er en Del af Danmark, er det de historiske Aarsager, der har været afgørende.

Allerede i Vikingetiden omkring Aar 800 blev baade Island og Grønland kendt af Nordboerne, og omkring 985 sejlede Erik Thorvaldson, kaldet Erik den Røde, fra Island til Grønland, rundede Kap Farvel og kom til det nuværende Julianehaabdistrikt, hvor han bosatte sig og gav Landet Navnet Grønland, idet han erklærede med ægte Sans for Reklame, at det vilde lokke Folk dertil, hvis Landet havde et kønt Navn, noget andet er, at mange Steder i Sydgrønland virkelig er grønne om Sommeren.

Andre Nordboere fulgte efter og bosatte sig langs Vestkysten, hovedsagelig i to Omraader, nemlig i „Østerbygden“, som laa omkring det nuværende Julianehaabdistrikt, og i „Vesterbygden“, som grupperede sig omkring Godthaab, hvor talrige Fund og Ruiner af Boliger og Kirker endnu vidner om vore fjerne Forfædres Liv og Virke.

Henimod Middelalderens Slutning, d. v. s. i det 15. Aarhundrede, efter at den sidste Forbindelse med Grønland havde fundet Sted omkring 1410, er denne Nordbobefolknings Efterkommere efterhaanden uddøde, enten paa Grund af epidemiske Sygdomme blandt Mennesker og Dyr i Forbindelse med Misvækst, eller muligvis ved Kampe med den nordfra indtrængende Eskimobefolkning, der ikke vilde lade sig fordrive fra deres Fangstpladser ved Kysterne og Fjordene, efterhaanden som Nordboerne, der oprindeligt levede af Landbrug og Kvægavl, saa sig nødsaget til at opretholde Livet ved Fiskeri og Jagt, bl. a. fordi Kvæget ikke har kunnet klare sig.

Ejendommeligt nok er der noget, der tyder paa, at de sidste Nordboere maaske er tyet til det gunstigt beliggende Omraade omkring *Grønnedal* i Arsukfjorden, idet der findes flere Ruiner af Huse her, bl. a. paa selve Marinestationens Omraade, ved Lakseelvens Udlob, ved Bjørnefjeldets sydlige Pynt og Ellersliehavn, foruden at der findes Ruiner i Taylorshavn, i Ika fjorden samt ved Udstedet Arsuk i de to Vige lige Øst herfor, og flere andre Steder. Ialt findes godt en Snes Nordboruiner i Arsukomraadet.

Interessant er det ogsaa, at der hidtil ingen Kirkeruiner eller Kirkegaarde er fundet i „Mellebygden“, hvorfor der ogsaa er opstillet den Teori, at det var her nogle af de første Nordboere bosatte sig allerede i den hedenske Tid. Paa selve *Grønnedal* har National-

museet paa Grønlands Kommando's Forslag i 1954 stedfæstet og afdække en større Nordbogaard med ca. 8 mindre Udhuse eller Folde, der ligger paa Skraaningene under Brattekleve bag det nuværende Automobilværksted, og denne er som alle andre Ruiner fredet. Det er derfor ikke usandsynligt, at en hidtil savnet Kirkeruin muligvis er ødelagt af amerikanske Bulldozers, da *Grønnedal* blev anlagt som Marinebase under anden Verdenskrig.

Efter at baade Englændere og Hollændere uden Held havde forsøgt at kolonisere Landet i den følgende Tid, tog Christian den Fjerde det afgørende Skridt til paany at knytte Forbindelsen og udrustede 3 Skibe, der i Aaret 1605 genfandt Grønland og gav Stødet til Landets Generhvervelse. Ganske vist gik det langsomt, og det var først gennem Præsten Hans Egede og hans Hustru Gertrud Rask's idealistiske og udholdende Arbejde fra det Øjeblik, de i 1721 steg i Land ved Haabets Ø ved Godthaab og her oprettede først en Missionsstation, senere en Koloni, at hele Kolonisationen af Vestgrønland rigtig tog Fart. De fleste Kolonier paa Vestkysten lige fra Nanortalik i Syd til Upernivik i Nord blev anlagt i Løbet af det 18. Aarhundrede. Thule paa den nordlige Vestkyst blev dog først anlagt i 1910 af Knud Rasmussen, medens Angmagssalik og Scoresbysund paa Østkysten anlagdes i henholdsvis 1894 og 1925.

I 1814, da det dansk-norske Monarki sprængtes ved Freden i Kiel, blev Grønland bevaret for Danmark, hvilket bl. a. medførte, at den internationale Domstol i Haag i 1933, efter at forskellige Krav fra norsk Side var afvist, tildømte Danmark Suveræniteten over hele Grønland.

I Aarene 1823 op til vor Tid har en Række dristige Opdagelsesrejsende berejst og kortlagt Landet, først flere danske Søofficerer, senere andre, baade danske og Udlændinge, hvoraf de mest kendte er Amerikaneren Peary, Nordmanden Nansen og Danskerne W. H. Graah, Holm, Garde, Knud Rasmussen og J. P. Koch. I vor Tid fortsættes Kortlægningen baade til Søs og til Lands med de mest moderne Midler, saavel fra Søværnets Opmaalingsskibe, som fra Flyvevaabnets Luftfartøjer og fra Geodætisk Institut.

Hvad Grønlands civile Administration angaar, skal her kun nævnes, at Civiladministrationens Hovedsæde befinder sig i Godthaab, hvor Landshøvdingen bor. Han er underlagt Ministeriet for Grønland i København, hvorunder Den kgl. grønlandske Handel, der bl. a. leder Handelen og Skibsfarten, ogsaa henhører.

Grønland udgør nu ifølge Grundloven af 5. Juni 1953 en Del af Danmarks Rige, og den grønlandske Befolkning er repræsenteret i Danmarks Folketing med 2 Medlemmer, medens Vest- og Sydgrønlands indre Anliggender ordnes af et paa parlamentarisk Vis valgt Landsraad, der mødes een Gang om Aaret i Godthaab.

NOGLE OPLYSNINGER OM GRØNLANDS KOMMANDO OG GRØNLANDS FORSVAR

Grønlands Kommando blev oprettet den 1. August 1951 ifølge Forsvarsministeriets Bestemmelse, og dav. Kommandør, senere midlt. Kontreadmiral F. H. Kjøl-sen blev derpaa udnævnt til første Chef for GLK, som Grønlands Kommando hedder i Forkortelse, samt til lige til Chef for Grønlands Marinedistrikt (GLM), og i Begyndelsen af September 1951 ankom Chefen for GLK med sin Stabschef og Adjudant til Marinestationen

Grønnedal, som bestemtes til Hovedkvarter for Kommandoen.

Fra 1/10 1955 er midlt. Kontreadmiral *H. B. Larsen* Chef for Grønlands Kommando.

Samtidig blev Grønlandske Marinekommando (Chef: Kommandør *G. de Lichtenberg*), der tidligere var i Godthaab og som var oprettet 1946 og væsentlig havde rent maritime Opgaver, d. v. s. Fiskeriinspektion, Opmaaling, Afmærkning og Overvaagen af Søterritoriet m. m., ophævet som selvstændig Kommando og underlagt GLK som Grønlands Marinedistrikt (GLM). GLK's Kommandoomraade omfatter hele Grønlands Territorium baade til Søs, til Lands og i Luften og kan derfor have Styrker underlagt, der omfatter alle 3 Værn indenfor det danske Forsvar.

En af Grundene til Oprettelsen af Grønlands Kommando var, at den danske Regering den 27/4 1951 i København afsluttede en Overenskomst med Amerikas Forenede Stater om Forsvaret af Grønland, idet begge Lande gik ind paa visse gensidige Forpligtelser i Henhold til Den Nordatlantiske Traktat. Denne sidste, som Danmark underskrev i Washington den 4. April 1949 sammen med 11 andre Stater, har til Formaal gennem et gensidigt virkende Sikkerhedssystem at bevare Freden og forebygge en altødelæggende tredje Verdenskrig.

Grønlandsoverenskomsten af 27/4 1951 fastslaaer for det første Danmarks Suveræniteten over hele Grønland, endvidere at der paa de Forsvarsomraader indenfor Grønland, som blev oprettet under Krigen af Amerikanerne, skal vaje *begge* Landes Nationalflag og ikke som hidtil kun det amerikanske, og desuden at den Øverstkommanderende paa Grønland, d. v. s. CHGLK, kan knytte danske Forbindelsesofficerer til de Forsvarsomraader paa Grønland, hvor Amerikanerne har Kommandoen. Endvidere overgik den af USA under Krigen anlagte Marinebase *Grønnedal* til Danmark som en ren *dansk Marinestation*, hvorover kun Dannebrog skal vaje, og endelig fastsloges det, at den tidligere Traktat med USA om Grønlands Forsvar, som blev undertegnet i Washington den 9. April 1941 af vor daværende Ambassadør Kauffmann, ophørte at være i Kraft, en Traktat som under Krigen, da Tyskland havde okkuperet Danmark, sikrede os Grønland paa et Tidspunkt, hvor vi intet dansk Forsvar havde her.

Som Følge af dette blev *Grønnedal* altsaa rent dansk, og det danske Orlogsflag hejstes første Gang over Marinestationen d. 10. August 1951.

Selve Marinestationen, der desuden er Hovedkvarter for Grønlands Kommando, har en udmærket Havn, som selv store Skibe kan anløbe, og den bestaar af 75 forskellige Huse og Bygninger samt store Tankanlæg, der har en Vejlængde paa 4,2 km, og Afstanden fra Stationens nordligste Omraade til det sydligste er omtrent lige saa lang som Strækningen fra Batteriet Sixtus til Værftsbroen hjemme paa Holmen.

Den 15. August 1952 udnævntes Chefen for Grønlands Kommando desuden til „Island Commander Greenland“ under den Nordatlantiske Traktats Organisation (NATO), og underlagt den Øverstkommanderende for de allierede NATO-Styrker i Atlanterhavsområdet (SACLANT), der skal sikre hele det atlantiske Ocean og dermed Forbindelsen imellem Europa og den vestlige Halvkugle i Krigstilfælde. Denne Øverstkommanderende, som er en amerikansk Admiral med Hovedkvarter i Norfolk V. A. U.S.A., er ogsaa i Fredstid

Chef for USA's Atlantic Fleet og i Krig for det vestlige Atlanterhav. (CINCWESTLANT).

Det er Grønlands Kommando's Opgave indenfor NATO i Krig at forsvare Grønland og i Fredstid at planlægge dette Forsvar i Samarbejde med vore Allierede. Paa denne Maade er Grønland altsaa nu ikke alene forsvaret af Danmark og USA i Forening, men har desuden alle Atlantpagtens Styrker med alt, hvad dette indebærer, bag sig. Danmark udøver sin Del af det nationale Forsvar gennem en dansk Øverstkommanderende over hele det grønlandske Territorium, nemlig Chefen for Grønlands Kommando (CHGLK), der under sin Kommando foruden sin Stab har Marinestationen Grønnedal og forskellige Skibe og Fartøjer fra det danske Søværn, der skal bevogte Søterritoriet, foretage Hjelpeaktioner, udføre Fiskeriinspektion og Opmaaling m. v. samt saa vidt muligt sikre Forbindelserne til Søs m. m. CHGLK har desuden Kommandoen over een eller flere Luftgrupper fra det danske Flyvevaaben, der indtil videre af praktiske Grunde er stationeret paa et af de under amerikansk Kommando værende Forsvarsomraader. Luftfartøjernes Opgaver i Luften er nærlig de samme som for Skibene til Søs, endvidere er der Personel fra Flyvevaabnet til forskellige andre Formaal f. Eks. som nogle af Forbindelsesofficererne paa Forsvarsomraaderne, og disse har danske Orlogsgaster til Assistance med Flaghonor, Kontorarbejde samt Vejrtjenesten paa Grønnedal m. v. Endelig har GLK ogsaa under sig mindre Styrker fra den danske Hær, der bl. a. udfører Rekognosceringsopgaver paa Østgrønlands udstrakte Kystomraader.

Størrelsen af disse *nationale* danske Styrker fastsættes nærmere af Forsvarsministeriet og Værnscheferne afhængig af Forholdene og Aarstiderne, medens de andre allierede Styrker, der er bestemt til Grønlands Forsvar, bestemmes af NATO eller USA.

*

Hvis nogen skulde spørge om Grundene til, at Grønland overhovedet skal forsvares, og hvorfra den store militær-politiske Interesse, der efterhaanden har rejst sig omkring Grønland, kommer, saa er Svaret herpaa, at bortset fra, at vi som danske har en selvfølgelig Pligt til at forsvare Grønland mod Angreb udefra, fordi Grønland er dansk og udgør en Del af Danmark, saa er Grunden til, at Grønland netop i Flyvningens Tidsalder er traadt ud fra sin hidtil saa beskedne og tilbagetrukne Tilværelse, den, at Grønland luftstrategisk set behersker det meste af den nordøstlige Flanke af det vestlige Kontinent bestaaende først og fremmest af Amerikas Forenede Stater og Canada. Ved at se paa en Globus kan enhver overbevise sig om, at et meget stort Antal af Storcirklerne — d. v. s. den korteste Vej fra et Punkt paa Jordkuglen til et andet — fra „Jerntæppet“ til Amerika's mest vitale Egne, d. v. s. de industrille østlige Stater indenfor USA samt Amerika's største By, New York, og Hovedstaden Washington D. C., foruden andre store og vigtige Byer i Middle-West, netop gaar over Grønland, og dette er en af Hovedgrundene til, at det har den største militære Betydning at beherske Grønlands Territorium og dets nærmeste Omraader til Søs og i Luften.

Naar man desuden betænker, at ca. 80 % af Verdens Industri er anbragt imellem den 35° og den 50° nordlige Breddeparallel, er et uden Tvivl rigtigt, naar en bekendt amerikansk General efter den anden Verdens-

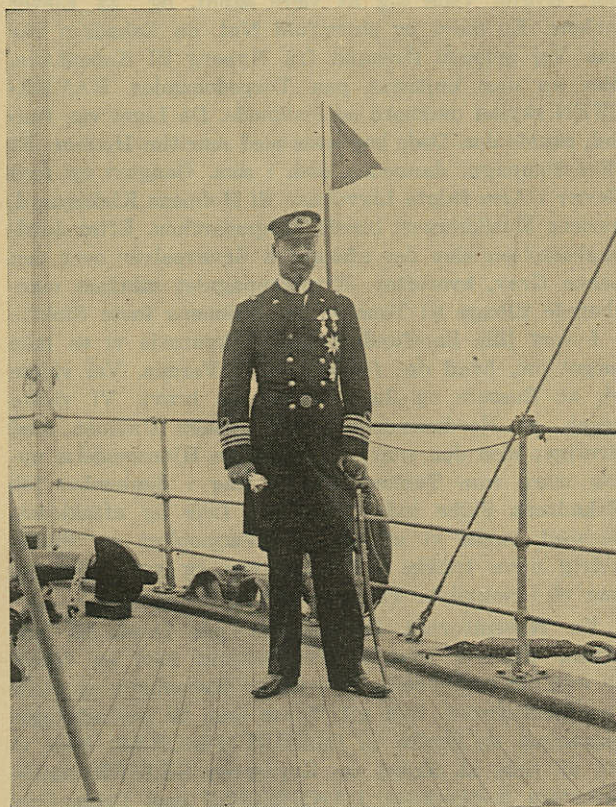
krig udtalte, at i en eventuel tredie Verdenskrig vil det blive Nordpolen og Omraaderne deromkring, der vil blive det egentlige strategiske Hovedomraade.

En Orlogsgasts Erindringer

Af Lokomotivfører Valdemar Jørgensen, Roskilde,
Medlem af Marineforeningens Hovedbestyrelse.

Den 2. Maj 1905 mødte jeg ved Værftsbroen sammen med andre Værnepligtige, der var udskrevet til Tjeneste ved Søværnet. Herfra blev vi holdvis af en Overkonstabel ført til Holmens Beklædningsmagasin, hvor vi blev iklædt Orlogsgastens praktiske og klædelige Busseronne, Hue og Krave m. m. Derefter gik Turen ad „Elefanten“ og „Hønsbroen“ forbi Vagtskibet SJÆLLAND til den gamle Fregat JYLLAND, som skulde være vort Opholdssted i de kommende ca. 6 Uger, i hvilke vi skulde have vor Uddannelse.

I det nævnte Aar skulde der afholdes samlede Øvelser med forskellige Skibstyper, og Eskadren kom da

Hs. kgl. H. PRINS VALDEMAR

til at bestaa af Panserskibene OLFERT FISCHER og SKJOLD, Krydserne GEJSER og HEIMDAL samt 8 Torpedobaade. Chef for Eskadren var Kontreadmiral H. k. H. Prins Valdemar, som hejste sin Stander paa OLFERT FISCHER, der i dette Aar var ude paa sit første Togt. Jeg blev udkommanderet til Tjeneste ombord i OLFERT FISCHER, og det er fra dette Sommerogt og fra en senere Indkaldelse, jeg nedskriver disse spredte Erindringer.

Hver Dags højtidelige Stund var Hejsningen af vort skønne Splitflag, der foregik saaledes som beskrevet af U. D.s Red. i Bladets Maj Nr. d. A. Forøvrigt gik Dagen med Øvelser af forskellig Art. Naar der var

skejet ud efter Aftenskaftning, underholdt man sig med Musik, Sang og Lege, hvis Navne ikke er for høviske Øren. Hver Lørdag Aften modtog alle, som ønskede det, et Maal Rom. Skydeøvelser med de forskellige Kanontyper afholdtes jævnlig, ogsaa Torpedoskydning. Under Øvelse da en Torpedo var skudt ud og havde bevæget sig 30—40 m frem, vendte den pludselig omkring, tørnede med et Brag mod Skibssiden og fik sin Forpart ødelagt. En Dag med særlig smukt Sommervejr, medens OLFERT FISCHER løb gennem Lillebælt, skingrede Baadsmandspiberne: Skej ud overalt! Op og se paa Land! Vor betænksomme Chef havde ønsket at give os et Indtryk af denne Landsdels Skønhed.

En tysk Krydser var paa Besøg i København. Dens Besætning skulde se Zoologisk Have og afslutte Dagen med Skydning i Tivoli. Et Hold danske Orlogsgaster skulde ledsage dem, vise dem om og iøvrigt være dem behjælpelige med Raad og Daad. Trods Sprogvankeligheder blev det for begge Parter en fornøjelig Dag.

Det var sorgløse Dage ombord, men en Juni Morgen opskræmtes vi af et Rygte om, at Skoleskibet *Georg Stage* om Natten var sejlet i Sænk af en engelsk Dampers. Rygtet viste sig at være sandt, og 22 Elever omkom. En mørk og stormfuld Nat, da Eskadren var paa Vej gennem Øresund fra Nyborg til København, blev en ung Løjtnant paa Torpedobaaden HAVHESTEN skyllet overbord og druknede. Da Liget var fundet, skulde den Døde begravnes med maritim Hønhør. Et Æreskompagni dannedes, som i alm. Gangart og med Gevær i Arm fulgte Ligvognen til Holmens Kirkegaard, medens Musikkorpsset blæste Sørgemarchen. Efter Jordpaakastelsen blev der afskudt 3 Geværssalver over den aabne Grav, hvorefter Æreskompagniet taktfast marcherede tilbage til Tonerne af „Holmens faste Stok“.

I vort lille Samfund ombord bekymrede vi os ikke meget om, hvad der foregik ude i Verden. Vel vidste vi, at Russere og Japanere sloges bravt. Vi vidste ogsaa, at Nordmændene havde opsagt Unionen med Sverige; men den snart forestaaende Hjemsendelse optog mere vore Tanker. Og en Dag i September løb Eskadrens Skibe ind i Flaadens Leje og aftakledes. Dermed havde vi aftjent vor Værnepligt og skulde aldrig mere trække i Busseronnen og gøre Tjeneste paa et Orlogsskib. Troede vi da — — —

En Novemberrnat bankede det paa Døren til mit Hjem. Udenfor stod en Politibetjent med en Ordre til mig om uopholdelig at rejse til København og stille ved Værftsbroen. Saa gik Turen igen til Beklædningsmagasinet og derfra til OLFERT FISCHER, hvor vi fik at vide, at Skibet og Krydseren GEJSER skulde eskortere Kongeskibet DANNEBROG med Prins Carl og Prinsesse *Maud* samt deres lille Søn ombord til Christiania, hvor de som Norges valgte Kongepar skulde mødes med det norske Folk. Og en Novemberdag afsejlede Skibene til Frederikshavn, hvor der ankredes op for Natten. Næste Morgen fortsattes op gennem Skagerak, hvor en engelsk samt en tysk Krydser sluttede op i Kølvandslinie bag de danske Skibe. Vejret var stormfuldt, og Prinsessen var haardt medtaget af Søsøge, hvorfor OLFERT FISCHER sejlede op foran Kongeskibet og med Olie forsøgt at dæmpe den oprørte Sø. Men snart kom man ind i smult Vande i den skønne Christianiafjord, og de to Skibe skiftede igen Plads. Langs Bredderne stod norske Mænd, Kvinder og Børn, viftede med Flag, sang og raabte Hurra. Da man naaede ind paa Rheden, og vi glædede os til at

se Nordmændenes Modtagelse af Kongeparret, lagde en tæt Taage sig over Fjorden. Vi maatte nøjes med at høre Bruset af Menneskemasserne paa Kajen og lytte til Jubelraabene og Sangen: „Ja, vi elsker dette Landet“. Vi fik Landlov og gik en Tur op ad Karl Johan og tog med Trikken op paa Holmenkollen for at nyde den pragtfulde Udsigt. Efter et Par Dages Ophold sejlede vi hjem, og blev for anden Gang i dette Aar hjemsendt.

I Sommer har *Håkon d. 7.* været Norges Konge i halvtredsindstyve Aar. Elsket af alt Folket for mandig og trofast Kongegerning vil Kongen blive fejret og hyldet. Ogsaa vi Danske vil stemme i med Hyldesten, for ogsaa vi „elsker dette Landet“, dets Konge og Folk.

Indtryk og Tanker fra Sommeren 1905 i Anledning af Kong Haakon den 7.s 50 Aars Regeringsjubllæum d. 25. Nov. 1955

Af *Knuth V. Marcussen.*

Det er om Formiddagen den 21. Nov. 1905 paa Handelsakademiet i København, hvor jeg er paa Kursus, at jeg modtager Ordre om uopholdelig at give Møde paa Panserskibet OLFERT FISCHER, som ligger paa Københavns Red for derefter at eskortere Kongeskibet DANNEBROG med Prins Carl til Norge.

Sagen var den, at jeg om Sommeren havde aftjent men Værnepligt som Gnist-Telegrafist og nu igen skulde indkaldes.

Unionsopløsningen mellem Sverige og Norge havde afstedkommet mange Drøftelser, som til Tider var meget alvorlige, og nægtes kan det jo ikke, at Alvoren og Samfølelsen mellem Nordmændene var vokset stærkt i Sommeren 1905, thi glade for Svenskerne var de ikke. I „Grænsevagten“ læste jeg:

Du skal give din Broder, din Bejler, din Ven,
du skal give din Brudgom, din Mand,
du skal give det bedste, det kæreste hen
for at frelse dit Fædreland.

Stadig kom Beretninger om, at svenske Tropper nærmede sig den norske Grænse, og at det svenske Kavaleri stod færdigt i store Masser for i en Fart at oversvømme Landet i Retning af Hovedstaden, saa det føltes som en Befrielse, at Nordmændene den 12. September fik Ordre om Fremrykning mod Grænsen. Som sagt, denne Fremmarch udløste Stemninger, som egentlig ikke var venligtsindede mod dem, der stod paa den anden Side af Grænsen.

Saadan omtrent var Stemningen mellem Norge og Sverige i 1905, og vi, som var indkaldt til den danske Marine, og som med OLFERT FISCHER og GEJSER skulde have været til Holland, blev af Forholdene holdt hjemme af Frygt for, at Katastrofen skulde indtræde.

Selv om man syntes, at Situationen var meget alvorlig, mente man alligevel, at det ikke skulde være nødvendigt i vor oplyste Tid at føre Krig, men er det ikke saadan, at naar det gælder en ophøjet Sag om Fædrelandet, dets Selvstændighed og Ære, saa faar man et andet Syn paa Sagen. Da spilles der paa ædlere Strenge, man glemmer de rædselsfulde Detailler, man indfanges af en stor Harmoni, som overdøver alt, der

kommer en egen Løftning af Sindet. Det dyrebareste, hvad Gud har givet os, det har vi Ret og Pligt til at forsvare, ja man føler endog Taknemmelighed over, at man skal faa Lov til at forsvare sit Hjem og sit Fædreland, og Gud ske Lov, at der i Livet findes Tider, hvor Egoismen og Selvgladheden forsvinder, og hvor Sjælen løftes mod ideelle Højder.

Men Søndag den 24. September meldte Telegrafafen, at de norske og svenske Forhandlinger var afsluttede og Enighed opnaet.

I Morgenbladet den 16. stod der at læse:

„Som et Eventyr vilde man betragte det, om nogen for 6 Maaneder siden havde udkastet den Tanke, at Sveriges Rigsdag efter et norsk Unionsbrud vilde gaa med til Rigsaktens Ophævelse og Norges Anerkendelse, og Unionsmærkets Fjernelse fra det svenske Flag. Det er det Eventyr, vi nu oplever 4 Maaneder efter 7. Juni Slutningen.“

Og Slutningen paa Eventyret var Kongehusets Indtog i Kristiania den 25. November 1905.

Ibsen har sagt, at den stærkeste Mand er den, som staar alene, men et er endnu sikrere, og det er, at for at være stærk maa man have følt sig alene.

Det skulde ikke undre, om de, som tænker dybest i Sverige, siger til sig selv, at et stærkt Norge, som staar paa sin Ret, og som forstaar at hævde sin Ret, et saadant Norge er til Gavn, Fred og Ære for sig selv og for hele Norden.

Ved min Ankomst til OLFERT FISCHER blev jeg modtaget af Kommandør Hovgaard, der stod agter og hilste mig paa ægte Sømandsvis:

„Hvor bliver De af, Gnist“ — saa Modtagelsen var hjertelig og i Orden, vi kendte hinanden.

Kommandør Hovgaard havde ogsaa om Sommeren været Chef for Skibet, og selv om det kun blev til Sejls fra Skagen til Gedser med Besøg i mange Byer, blev det alligevel en Sommer med mange rige Oplevelser. Vi havde Flaadebesøg i København af baade engelske og tyske Krigsskibe, med Rundtur for Soldater til Zoo og fl. a. Steder.

Den 23. Nov. 1905 telegraferede den danske Korrespondent i Christiania:

Morgenbladet bringer lange Artikler under Overskriften „Vår hilset, Norges Konge“. Først fortælles i Eventyrstil om Akten paa Amalienborg med Kong Christian den 9.s Afskedsord til Sønnesønnen. Kongens Ord lød: „Tjen eders Land med Troskab og Ret-sind.“

Videre telegraferes: „Udsprungen af et gammelt, berømmeligt Kongehus bringer Kong Haakon alle Garantier for en velsignelsesrig Udvikling af den norske Nation. Som ophøjet Forbillede vil for den unge Konge bestandig staa Danmarks bedagede Hersker, som i sin af dybeste Bevægelse prægede Tale til det norske Folks Kaldelse, nedbad Forsynets Velsignelse over det Baand, der nu blev knyttet mellem Kong Haakon og det norske Folk; gid de Ønsker, som den ærværdige Monark gav sin Sønnesøn med paa Vejen, fuldtud maa gaa i Opfyldelse, og gid den Dag, hvor Kong Haakon og Dronning Maud betræder Landet i Nord, ogsaa i de fjerneste Tiders Historie maa blive mindet som en Dag af velsignelsesrig Betydning.“

Det er om Eftermiddagen den 24. November 1905, vi er nu afsejlet fra København. Kongeskibet DAN-

NEBROG gaar støt igennem Søerne og efterfølges af Orlogsskibene OLFERT FISCHER, GEJSSER samt BRAUNSCHWEIG med Prins Heinrich om Bord, der stødte til Nord for Helsingør. Nord for Skagen stødte ogsaa et engelsk Krigsskib til Eskadren.

Natten om Bord var temmelig urolig, idet Vinden var stærk fra Sydvest med høje Søer, men om Morgen Kl. 4 fik vi imidlertid Læ under den norske Kyst og kom ind i Christiania Fjord. Op igennem Fjorden fik vi Taage, og gennem Taagen skimtede vi Fjeldene med Skove hvide af Rimfrost.

Vi sejler langsomt frem, rundt omkring os tuder Sirenerne, det ene Skib dukker frem efter det andet af Taagen, flagsmykkede og for indgaaende ligesom vi. Det er Skibe, som kommer helt oppe fra Vestkysten, oppe fra Bergen, fuldt pakkede med Passagerer, vi hilser og raaber Hurra, og de genhilser.

Indtogsfestlighederne i Christiania formede sig meget smukt, jeg mindes, som var det i Gaar, det højtidelige Øjeblik, da Statsminister Michelsen modtog Kong Haakon med lille Prins Olav paa Armen. Sneen dryssede fint og stille. Kirkeklokkerne ringede, og mange Øjne var duggede. Den Hjertelighed, hvormed alle uden Undtagelse hilste Kongeparret, og den Glæde, der viste sig i hvert Ansigt, bekræftede, hvor velkomne de var.

Det store Børnetog paa Fæstningspladsen var overordentlig smukt, Tusinde Barnestuber hilste den lille Kronprins Olav.

Den 25. Nov. kom Kong Haakon til Norge, og den 27. Nov. aflagde Kongen Ed paa Forfatningen.

Der fulgte nu nogle festlige Dage i Christiania. Jeg havde den Glæde at være i Land hver Dag og havde Ledelsen af et Hold tyske Orlogsgæster den ene Dag og et Hold engelske den anden Dag.

Hele Norge syntes at være strømmet til Christiania, der var sort af Mennesker, hvor vi kom frem, alle takkede for Kongen og gav Udtryk for deres Glæde ved at invitere Gæsterne med ind paa Restauranterne, hvor vi blev trakterede. Om Aftenen blev der serveret Smørrebrød i et stort Gymnastiklokale til de Soldater, der havde Orlov.

Hele Christiania lyste som et Ildhav, Projektørernes Straaler skærer igennem Taagen, Sole og Lyskastere lyser fra Stortingets Bygning ned over Karl Johan.

Mange lykkelige Aar hengik for det norske Kongehus, men ogsaa her kom der en 9. April 1940 og dermed den tyske Invasion i Norge, som førte til, at Norges Konge samme Dag maatte forlade Hovedstaden. Han maatte senere gennem Gulbrandsdalen rejse mod Vestlandet og derfra til Nordnorge og 2 Maaneder efter Invasionen over Nordsøen til England.

Med de skiftende Regeringer har Kong Haakon altid haft et godt Samarbejde. Da Norge i 1937 fejrede 100 Aars Dagen for det kommunale Selvstyre, holdt Statsminister Nygaardsvold en Tale for Kongen paa en saadan Maade, at alle forstod, at Statsministeren følte en særlig Trang til at give Udtryk for sine varme Følelser overfor Kongen.

Han udtalte:

„Hans Majestæt Kong Haakon har fra den første Stund af sin Regeringstid vist den største Loyaltet overfor Landets Befolkning. Med stor Klogskab og aldrig svigtende Pligtfølelse har Kongen til enhver Tid varetaget sit høje Hverv paa en værdig Maade og ved sin Færd overalt i Norge gjort sig afholdt af sit Folk.“

Det skal bemærkes, at det var en socialdemokratisk Regeringschef, der sagde disse Ord, og hans Tale gjorde Indtryk paa alle.

Siden den Tid har Norge gennemlevet Tider, der har været saa onde, at vi Danske vanskeligt begriber det. Det har været en Lykke for Norge, at Kongen og Regeringen fik Lejlighed til at knytte saa værdifulde Forbindelser, at Norge straks blev regnet blandt de allierede Nationer.

Vi saa, hvilken Rolle Norge spillede i De forenede Nationers Raad, og vi Danske, som i den onde Tid følte med Norge og efter bedste Evne hjalp hist og her, føler en oprigtig Glæde ved, at Trygve Lie fik overdraget Posten som Generalsekretær for F. N.

Der var maaske Nordmænd, som ikke forstod, hvorfor Kongen forlod Norge, og troede, det var for at redde sit eget Liv, men Historien beretter det modsatte.

Kong Haakon har imidlertid under Krigen og under Landflygtigheden vist en sjælden Aandsstyrke, saaledes, at Kongen nu mere end nogensinde staar som et nationalt Symbol.

Derfor blev den 7. Juni 1945, da Kong Haakon vendte tilbage til sit Folk, en stor Dag i Norges Historie, da takkede Nordmændene ham, fordi han rejste og dermed reddede sit Land og dets Selvstændighed.

Jeg vil tillade mig at slutte med et lille Digt af Kaj Munk, skrevet kort før hans Død. Kaj Munk spejder ud over Norden, og hans Blik standser ved Norge, hvor Nordens Aand gav sig det sandeste Udtryk, allerede da Prøvelsens Dag gryede; han skriver:

TIL NORGE

Just, fordi du valgte modigt
Undergangens Kaar,
skal det gro og grønnes frodigt
frem i tusinde Aar.

Vaabenløs du kæmped', Norge,
stod, endskønt du faldt.
Dine Hjerters Klippeborge
har holdt Stand mod alt.

Vi, som sad i dybe Dale,
baade græd og lo
ved din Tavsheds høje Tale
klippefast i Tro.

Fra Hovedbestyrelsen

Marineforeningens Hovedbestyrelse afholdt sit ordinære Efteraarsmøde paa Hovedkontoret den 22/10. Til den paafølgende Souper var indbudt Hofjægermester J. Dinesen, Formand for Danske Soldaterforeningers Landsraad, dettes Hovedkasserer, Vinhandler Elius Andersen, der fungerede som Kasserer for det nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne samt Ordf. f. FLOTTANS MÅN i Helsingborg. Det var denne Afd., der saa gæstfrit befordrede Deltagerne i det nordiske militære Kammeratskabsstævne pr. Busser fra Bane-gaardene til Fregatten VALDEMAR SEJR, som skulde føre Deltagerne til København.

Ved denne Lejlighed vist for første Gang den Film, som G. Sejersen fra Gentofte Afd. optog under det nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne.

Denne Film (9,5 mm Smalfilm) kan nu laanes af Afdelingerne mod en Leje af Kr. 25.— til Dækning af de med Optagelsen forbundne Udgifter.

Henvendelse om Laan af Filmen rettes i god Tid for inden til Hovedkontoret.

Marineforeningens Landsskyttestævne

Landsskyttestævnet afholdtes i København den 4. September med Deltagelse fra 8 Afdelinger og ialt 64 Skytter.

- Nr. 1 blev Randers med 455 Points.
- ” 2 ” København m. 446 P.
- ” 3 ” Kgs. Lyngby m. 445 P.
- ” 4 ” Kalundborg m. 433 P.
- ” 5 ” Odense m. 433 P.
- ” 6 ” Aarhus m. 422 P.
- ” 7 ” Kerteminde m. 413 P.
- ” 8 ” Glostrup/Taastrup m. 397 P.

I den individuelle Skydning blev Sv. Nielsen Nr. 1 med 94 Points.

Skyttelavenes Ærespræsident, Kommandør Ipsen,, overrakte en smuk Præmie til den bedste Skytte fra hvert Lav, og Randers, som i Aar tog Vandrepokalen hjem, modtog desuden et Bæger med Marineforeningens Emblem.

Stævnets Tilrettelæggelse og fortræffelige Forløb var til stor Glæde for Deltagerne og til Ære for Arrangørerne.

Marineforeningen sendte en smuk Krans til den svenske Marinekorporal Sv. Lindners Baare, som 6/8 førtes hjem til Sverige.

Lindner afgik ved Døden under den svenske Eskadres Ophold i København i Sommer, og fra den svenske Marineattaché i København er modtaget en Tak for Marineforeningens smukke Tanke at mindes en Orlogsgast, der er død borte fra Hjemlandet.

Flottans Män i Malmö har nu faaet eget Foreningslokale og fortsætter med sine Maanedsmøder i den kommende Vintersæson.

Kaptajn Olsens Mindesten

Søndag den 23. Oktober afsløredes en smuk Mindesten paa Marineforeningens mangeaarige Hovedkasserer, Kaptajn C. E. Olsens Grav paa Hornbæk Kirkegaard.

Fra Hovedbestyrelsen var mødt Næstformanden, Grosserer *Bønnelycke* og Kommandør G. de *Lichtenberg*, begge med Fruer, og Hornbæk Afdelingens Medlemmer paraderede med Flaget ved Graven.

Marineforeningens Formand, Kommandør Paul Ipsen, holdt — stærk personlig følt — selve Afsløringstalen. Derpaa talte Provst *Mogens Strunge* fra Taarnby, og sluttelig takkede Grosserer *Olsen* paa Familiens Vegne.

Blandt de mange Kranse og Blomster var der ogsaa en fra FLOTTANS MÅN i Malmö, som henlagdes af Kaptan *Clæssén*, Ordf. f. Fl. M. i Helsingborg.

Et Skib døbes og søsættes

I et Land saa havomkranset og søfartsinteresseret som Danmark, skriver *V. J. Brøndegaard* i Dagbladet „Børsen“, har næsten alle en eller flere Gange været Vidne til en Stabelafløbning. Det er ogsaa et baade højtideligt og betagende Øjeblik, naar et vældigt Skibskrog langsomt forlader Beddingen og flagsmykket søger ud mod sit rette Element.

Men en Søsætning er jo andet og mere end en imponerende teknisk Præstation samt saa og saa mange Hundrede Kilo Talg eller grøn Sæbe. Enhver véd, at umiddelbart forinden Skibet begynder at glide ned ad Slidsken, foretages der en for Skibet højst betydningsfuld Handling: Navnedaaben. Som Skik nu engang kræver det, blev en Champagneflaske knust mod den stolte Stævn, „Gudmoderen“ udtalte Skibets Navn og ønskede det Held og Lykke paa Færden over de syv Verdenshave.

Inden for den danske Orlogsflaade bruger man en anden Regel. I god Tid før Skibets Bygning paabegyndes, faar Offentligheden Meddelelse om det Navn, H. M. Kongen har bestemt for det nye Fartøj — oftest et Navn, som en af Søværnets ældre Baade har baaret.

Ved en Stabelafløbning har den Tanke sikkert strejft en og anden Tilskuere, at det i Grunden er en løjlerlig Ceremoni, der her foretages med en død Genstand — en mærkelig fortidig Blanding af Kristentro og ramhedensk Offerskik.

Ingen maritime Bøger giver sikre Holdepunkter for at datere den Skik tilbage i Tiden, at man skal knuse en Flaske ædel Vin mod Stævnen. Rimeligvis har allerede de gamle Romere foretaget visse religiøse Ritualer, ogsaa naar de slavetrukne Galejskibe søsattes, idet alle vigtige Handlinger dengang blev bragt i Forbindelse med Gudeverdenen. Fra først af har der sikkert været Tale om et Offer til Havets Gud eller Guder. Endnu i Slutningen af 1600-Tallet var det i England Skik, at det nye Skibs Kaptajn drak Held til Skibet af et Sølvbæger, som saa blev kastet i Havet. Siden fandt man ud af, at det egentlig var en lidt for kostbar Skik og erstattede den med at knuse en Vinflaske mod Stævnen.

Indtil Aar 1811 blev Handlingen altid foretaget af enten en kongelig Person eller Værftets øverste Leder. Men fra det Aar fik ogsaa Kvinderne Lov til at døbe Skibe. Desværre sigtede en „Gudmoder“ engang galt, da hun kastede Flasken, og ramte i Stedet en Tilskuere; denne sagsøgte Værftet for en større Skadeserstatning — og Resultatet blev bl. a. den Forordning, at Flasken skal fastgøres med et Tov til Stævnen. I vore Dage er den som Regel ogsaa anbragt i et Net, der opfanger Skaarene.

Øvre i Amerika var det i lange Tider altid Værftets Formand, der døbte Skibet med en Bottle ægte vestindisk Rom. Traditionen blev brudt, da den første Clipper blev søsat i Boston 1850. Til Folks store Overraskelse kom Bygmesterens unge smukke Datter frem i en skøn snehvid Kanton-Silkekjole, knuste en Flaske Champagne mod Skibets Stævn og raabte „Surprise is your name!“ Under stor Jubel og larmende Klemten fra Værftets store Middagsklokke gled den fuldt tiltaklede Clipper ad Beddingen med hele den 52 Mand store Besætning om Bord.

Om de japanske Stabelafløbninger fortæller en Ingeniør ved Nakskov Skibsværft, at deres Sceneri med Farver og Musik langt overgaar, hvad vi er vant til her. Daaben sker som i Europa med Champagnebrus, men Forbindelsen mellem Skib og Vand er symbolsk markeret med en Bomuldssnor fra Stævnen og til en Huggeblok paa den Platform, der er bygget til Gæsterne. Naar Skibet er døbt, overhugger Gudmoderen Snoren med til samme Lejlighed specielt fremstillet Økse. Champagneflasken er fastgjort til Snoren og knuses nu i Faldet mod Skibssiden. Idet Skibet sætter sig i Bevægelse, aabnes en vældig Silkekugle automatisk, og ud falder en Eventyrpragt af Konfetti, Serpenter o.s.v. samt 20—30 levende Brevduer.

Ved enkelte Lejligheder bruges der dog andet end Champagne, naar europæiske Skibe søsættes. Da et Motorskib gled af Stabelen fra Götaverk i Göteborg, kastede Gudmoderen en stor Buket Roser efter det og raabte samtidig dets Navn. En af Rederiets Lauritzens nye „Reefer“-Baade blev selvfølgelig døbt i Appelsinsaft. Da „Kista Dan“ søsattes fra Aalborg Skibsværft for at gaa til de arktiske Omraader, døbtes den med en Isklump, der knustes mod Boven.

I Frankrig, Italien og andre stærkt katolske Lande foretages der i Stedet en Vievandsstænkning. Hvert Aar signer Gejstligheden ikke alene de nye Skibe, men ogsaa mange Tusinde andre Trafikmidler — Autos, Scootere, Fly o.s.v. — med Korsets Tegn og Vievand.

Herhjemme skal det sidste Tilfælde, hvor en Præst, nemlig Holmens Provst, *Dr. Fenger*, medvirkede, have været ved Orlogsskibet *NIELS IUELS* Stabelafløbning i 1918. I England har Kirkens Mænd derimod altid og fra ældgammel Tid deltaget. Ærkebiskoppen af Canterbury giver i et Brev af 20. Oktober 1874 nærmere Retningslinier herom til det britiske Admiralitet. Efterhaanden blev der dog knyttet saa mange omstændelige og langvarige religiøse Ceremonier til Søsætningerne, at den mere praktisk indstillede Dronning *Victoria* med et Dekret afkortede dem ganske betydeligt.

I Danmark og mange andre Lande bliver Skibene som bekendt bygget saaledes, at de vender Agterenden mod Havnen. Blandt uindviede Landkrabber diskuteres ofte, hvad Aarsagen mon kan være. Den rigtige Forklaring er, at Nutidens Skibe søsættes med Agterenden først for at holde Skibet i Ligevægt under Afløbet; med Stævnen først vilde det give for lille Opdrift og Skibet vilde enten tippe eller brække over. I Holland, England og U.S.A. finder der f. Eks. ved snævre Floder og Kanaler sidelæns Søsætning Sted. I et enkelt Tilfælde i de senere Aar er denne Søsætningsform ogsaa set herhjemme, da Odense Staatskibsværft i Foraaret 1948 „vippede“ det franske Motorskib *NYCOMBE* sidelæns ud i Odense Kanal. (Se *UNDER DANNEBROG*, August Nr. 1948).

Fortidens Træskibe var derimod sejgere og havde meget sværere Køl end de moderne Staatskibe. De blev derfor søsat med Stævnen først, og paa Eckersbergs Marinebillede kan vi se, at denne Praksis var gængs for danske Orlogsskibe til et godt Stykke ind i det 19. Aarhundrede.

I et Værk om hollandsk Skibsbygning fra 1696 staar der, at Portugiserne da søsatte deres Skibe med Agterenden først, og et hollandsk Kobberstik fra sam-

me Periode viser et Skib paa Bedding og under Af- løb paa tilsvarende Maade.

Søsætning med Stævnen først betegner aabenbart den ældste Metode, der her i Norden sikkert gaar helt tilbage til Vikingskibenes Dage. Først i den nyeste Tid blev den nu almindelige Afløbsmaade indført. Som en Slags Bekræftigelse paa Teorien kan maaske gælde, at i afsides europæiske Egne løber Fiskerbaade og mindre Fartøjer stadig af Stabelen med Stævnen først, hvorimod dette ikke er Tilfældet overalt, hvor nye maritime Metoder har vundet Indpas.

Mange fremmede Orlogsfartøjer har optaget den Skik under Ophold i Københavns Havn at lægge Blomster ved Statuen af den lille Havfrue paa Langelinie — som en speciel Hyldest til Byen med de smukke Taarne.

Her bringes et Billede af den populære Skulptur med Byens over to Hundrede Aar gamle Vartegn, *Nyholms Mastekran*, som Baggrund.

KIRKESKIBENES *Rigning*

I VIKINGENS Sept. Nr. bringes følgende:

Fra ældgammel Tid har Skibe og Religion hørt sammen. Fra den græske Mytologi husker vi Charons Baad — Færgeforbindelsen mellem de levendes og de dødes Verden. I Størstedelen af vore Kirker hænger der fint udførte Sejlskibsmodeller. Medens Skroget altid er smukt og omhyggeligt malet, er Rigningen som oftest i en sorgelig Uorden. Det kan gaa an i Kirkerne i Søkøbstæderne, men paa Landet er det tit et bedrøveligt Syn. Der mangler erfarne Folk. De Myndigheder, der foretager de aarlige Kirkesyn, har næppe Forstand paa Skibsrigning.

Jeg henvender mig til Marineforeningernes Bestyrelser og Medlemmer. Hvis vedkommende Præst blev gjort opmærksom paa Sagen, vil det snart hjælpe. Hist og her kan man finde en gammel fuldbefaren Sømand, som med Glæde vil reparere en iturevet og forkert sammenknyttet Rigning. Jeg tror, at han oven i Købet vil fatte saa stor Interesse for Sagen, at det bliver

meget billigt. Jævnfør Drachmanns Fortælling om „Tørn i Kæden“, da det reparerede Skib atter indtog sin Plads i Kirken.

Reliever.

Hertil er at sige, at fra Marineforeningens Medlemmers Side blev der i Krigsaarene gjort en stor Indsats for at indsamle Oplysninger om danske Kirkeskibe. Dette Arbejde udførtes i Samarbejde med bl. a. Kirkernes Præster for at danne et Grundlag for et ved Kronborg-Museet oprettet Kirkeskibsregister og den af Museumsinspektør Henning Henningsens interessante Bog *Vore Kirkeskibe*. Netop i Forbindelse med dette Undersøgelsesarbejde konstateredes mange Steder, som af Indsenderen paapeget, at det ofte var galt med Kirkeskibenes Rigning. Mangfoldige Steder tog den lokale Marineforeningsafdeling sig af Sagen, og fremskaffede en ny, korrekt Takkelage, hyppigt i Forbindelse med et traditionelt Genophængningsceremoniel. Dog er der sikkert stadig rundt om mange Skibe af den Art, som trænger til et Eftersyn, og det vil være en interessant Opgave for Marineforeningens Afdelinger at tage den op — men husk, naar Skibet efter Istandsættelsen atter hejses paa Plads under Kirkens Hvelvinger, da at sende en Omtale heraf, helst med Billeder og evt. Avisudklip til Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg, som stadig er interesseret i alle Oplysninger om danske Kirkeskibe — og giv ogsaa UNDER DANNEBROG en Meddelelse. *Red.*

Fra Søværnet

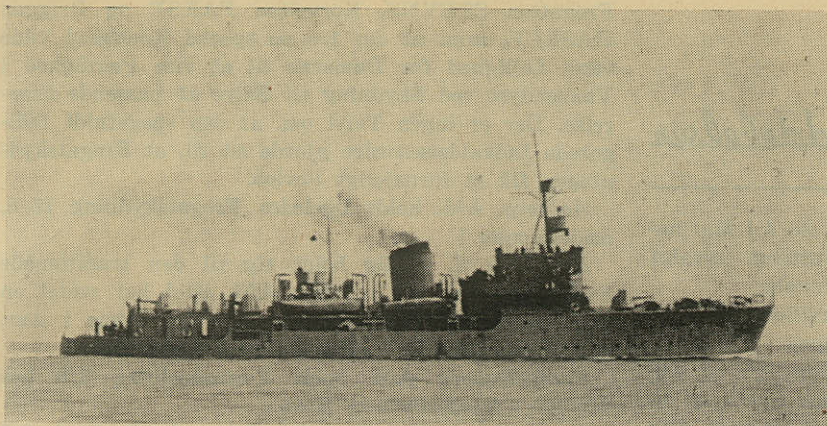
Udvidelsen af Søværnets Mathskole i Form af en Tilbygning til den nuværende Skole paa Margretheholm er nu tilendebragt, og de nye Skolelokaler blev taget i Brug efter en Indvielseshøjtidelighed paa Margretheholm den 20. September for en Kreds af ca. 80 indbudte Gæster.

Kommandørkajtajn *Louis-Jensen*, der er Chef for Fregatten ROLF KRAKE, samlede 16/10, medens Fregatten laa i Klaksvig, Skibets Officerer og Fenrikker samt Lederne af Kriminal- og Ordenspolitiet til en Sammenkomst i Officersmessen i Anledning af Op-hængning af et Vaabenskjold, der er lavet af Overfenrik Rambæk. Det symboliserer Skibets Navn og viser i stærke Farver den brynjeklædte og kappesmykkede ROLF KRAKE, der paa sit Skjold springer over Baalet.

Nyt om tidligere danske Orlogsfartøjer

I lange Tider har der hersket Uvished om eller verseret ubekræftede Rygter om den Skæbne, der er overgaaet nogle af de danske Skibe, som efter at være sænket eller ødelagt den 29. 8. 1943 blev ført bort af Tyskerne. I *Tidsskrift for Søværnen*, Oktober 1955, meddeler Kommandørkajtajn *R. Steen Steensen* i en Oversigt over det østtyske „Seepolizei“, at dette raader over et større Antal Barkasser, Kuttere, Loggere samt følgende tidligere, nu ombyggede Orlogsskibe:

Flagskibet ERNST THÄLMANN ex HVIDBJØRNEN, tidl. Inspektionsskib,
Bugserbaaden WISMAR ex LOSSEN, tidl. Mineskib.
Vagtskibet PRENZLAU ex HENRIK GERNER, tidl. Moderskib for U-Baade,
Vagtskibet FÜRSTENBERG ex KVINTUS, tidl. Minefartøj.

Det tidligere danske Inspektionsskib HVIDBJØRNEN, der nu under Navnet ERNST THÄLMANN er „Flagskib“ i det østtyske Seepolizei.

HVIDBJØRNEN, LOSSEN, KVINTUS og SIXTUS laa i Maj 1945 i Omraadet Rostock-Warnemünde, HENRIK GERNER i Stettiner Haff — alle i stærkt beskadiget Tilstand.

Paa Grund af Skibenes Alder og de store Omkostninger, der vilde være forbundet med deres Bjergning og Reparation, afstod Danmark fra sin Ret til at faa Skibene tilbage. De blev senere hævet af de østtyske Myndigheder og blev — med Undtagelse af SIXTUS — efter Reparation og delvis Ombygning indrangeret i det østtyske Seepolizei. Før HVIDBJØRNEN fik sit nuværende østtyske Navn, har den været rapporteret at have heddet DORSCH. Iøvrigt kan henvises til Artiklen *Flaadens Skibe den 29. August og deres senere Skæbne i T. f. S. 1953.* (Side 321 f. f.)

Det maritime Hjemmeværn afsluttede 11/9 sin Landskonkurrence paa Befalingsmandsskolen paa Slipshavn. Konkurrencen og Præmieuddelingen overværedes bl. a. af Viceadmiral *Vedel*, Chefen for Hjemmeværnet, Generalmajor *Johnstad-Møller*, Chefen for det svenske *Sjövärnsskår*, Kommandør *Behrens* med flere.

Koldingholdet blev Nr. 1 med forrige Aars Vinder, Svendborg, paa Andenpladsen. Nr. 3 og 4 blev henholdsvis København N. (Skovshoved) og Aalborg.

Fra Hav og Havn

For ca. 2.200 Aar siden afsejlede et græsk-romersk Fragtskib fra de græske Øer med en Ladning af Stykgods bestemt for Pladser i Sydfrankrig. Ladningen bestod blandt andet af ca. 1000 store Krukker fyldte med kostbar Vin og forsynede med Korkpropper. Desuden førte Skibet græske Marmor søjler med joniske Kapitæler. Ejeren af Skibet var en Romer ved Navn Marcus Sertius, der i Aaret 240 f. Kr. fik græsk Indfødsret. Skibet sejlede i Kystfart, som Regel til det gamle Latium, der var en oprindelig græsk Provins i Italien, men erobret af Romerne ca. 300 Aar f. Kr.

Dette Skib med den kostbare Last forliste totalt i Middelhavet, sandsynligvis i en Storm, og dets Historie vilde for stedsse være forblevet ukendt, hvis ikke Skibet var blevet fundet af Dykkere i Begyndelsen af dette Aar. Det er nu bestemt, at et Bjergningsarbejde skal udføres med det Formaal at hæve hele Skibet, og

allerede er en Del af de omtalte Søjler og Vinkrukker bragt velbeholdne i Land. Flere af Krukkerne indeholder stadig Vin og bærer Paaskrifter med Ejerenes Navn og Hjemsted m. m.

Omkostningerne ved Bjergningen afholdes af det amerikanske National Geographie Society, og Foretagendet ledes af den franske Søofficer *Jaques-Yves Cousteau*, der er en ledende Mand indenfor den undersøiske Forskning og en fremragende Fotograf. Det er Meningen at tage levende Billeder af Bjergningen saavel over som under Vandet, og man maa med stor Interesse afvente nyt fra dette Foretagende. Skibets Længde anslaaes til 110 Fod og dets oprindelige Lasteevne til 600 Tons. Naar Fartøjet er hævet, eller dets Maal fastslaaet ved de undersøiske Undersøgelser, er det Meningen at bygge en tro Kopi og at lade det nye Skib foretage den Rejse, som det græsk-romerske Skib ikke fik fuldført. K. S.

Fra Stubbekøbing Havn er en statsløs Mand, en Mekaniker, i en Baad med Proviant til 8 Dage blevet sejlet ud til internationalt Farvand og dermed udvist af Danmark. Mekanikeren, der i flere Aar havde opholdt sig i Sverige, var kommet til Tyskland, og her vandt han i et Spillekasino saa mange Penge, at han sammen med en tysk Veninde kunde købe en Fiskerbaad, som dog ikke var forsynet med Motor. Via Sverige vilde Parret sejle til Sydamerika, men strandede for en halv Snes Dage siden paa Møn. Da Mekanikeren var uden Pas og andre Papirer, blev han indsat i Arresten i Vordingborg, indtil han kunde udvises. Hans Veninde, der havde Pas, ventede nogle Dage paa ham i Stege, men rejste saa tilbage til Tyskland.

Verdens første Øl-Tankbaad er søsat fra Schouten-Værftet i Muiden i Nærheden af Amsterdam. Skibet, som skal sættes ind i Flodtrafikken, kan tage 120.000 Liter Øl. Et andet hollandsk Værft byggede for seks Aar siden et Specialskib til Transport af Vin fra Algerier til Frankrig.

Som „den lille svenske“ har nedenstaaende Historie gaaet igen i den danske Presse. Det er Vaxholms Kustartilleriregiments Blad „Borgskum“, der fortæller:

Löjtnant H-n hade som bordsdam en fru, som inte hade en aning om sjön men ända hade bestämda meningar om både ekolodning, radar och annat.

— Det är ju länge sedan de sakerna blev uppfunna, sade hon. Nu har ni väl hittat på nya saker?

— Jodå, sade löjtnanten. Vi har en alldeles ny metod att bestämma positionen.

— Hur bär ni er åt då?

— Vi skickar i land en man med en båt för att köpa skorpor (Wienerbröd). Sedan läser vi på påsen (Posen) var vi befinner oss!

Forenings Meddelelser

Stubbekøbing/Bogø Afd. holdt Genfs. 30/4 i Marine-stuen paa Freys Hotel med stor Tilslutning, nyvalgt blev Fisker Poul Jørgensen, iøvrigt Genvalg.

Esbjerg Afd.s Flag deltog i det storstilede Fanetog gennem Esbjerg By paa Valdemarsdagen.

Afd.s aarlige Sommerudflugt afholdtes 3/7 og gik Jels Sø og Mikkelt Kro, hvor der var Skafning og senere Dans. Det blev en meget vellykket Udflugt, som sent vil glemmes.

Den 14/7 var Kongefamilien paa officielt Besøg i Esbjerg. Marineforeningens Medlemmer med Afd.s Flag var mødt frem ved Modtagelsen sammen med Soldaterforeningerne.

Fanø Afd.s Marinestue rummer en smuk og meget interessant Samling Billeder af Skibe, der har været hjemmehørende paa Øen. I Forbindelse med Kongebesøget i Esbjerg og paa Fanø havde H. M. Kongen ønsket at bese denne Malerisamling. Trods det nøje afmaalte Program naaede Kongefamilien med Følge at give sig Tid til et indgaaende Besøg, ikke mindst Æresformanden forstod sagligt at vurdere de Minder, der i Fanø Marinestue er samlet om de store Sejlskibe, der viste Flaget viden om.

Stevns Afd. Genfs. nyvalgte Fisker Carl Petersen til Bestyrelsen i Stedet for Fisker Peter Larsen — begge fra Rødvig. Som Tak for godt Arbejde for Afdelingen valgtes Gaardejer Jens Nielsen („Bror Jens“), Gaardejer Hans Nielsen („Bror Hans“), Fisker Chr. S. Hansen — alle fra Holtug, og Færgebestyrelsen Jens Christensen, Bøgeskov, til Æresmedlemmer. Afd. har i Forvejen sin mangeaarige Formand, Gaardejer N. P. Petersen, „Storedalsgaarden“, som Æresmedlem.

Morsø Afd. var 14/8 paa en særdeles vellykket Udflugt til Vorupør med 50 Deltagere i 11 Privatbiler. Madkurvenes Indhold fortæredes i det ejendommelige Klitlandskab ved Bøgestredens, og Kaffen indtoges i Vilsund Kro. Fra Thisted deltog Formanden, Havnefoged Madsen med Frue. Bestyrelsen siger Tak for den gode Tilslutning og det gode Humør.

Søllerød Afd. afholdt 20—21/8 en stor maritim Udstilling: *Du Danskes Vej*.... paa Geels Kro i Holte under Medvirkning af samtlige maritime Foreninger i Holte. herunder bl. a. Det maritime Hjemmeværn og Søspejderne. Formaalet var at skaffe Midler til Afd.s GEORG STAGE Fond i Forbindelse med en værdig Optakt til 10-Aars Stiftelsedagen 27/8. Til Styrkelse af Samarbejdet mellem Marineforeningernes Afd. i Nordsjælland var der i Tilslutning til Udstillingen tilrettelagt et Sommerstævne med Deltagelse fra Naboafdelingerne. Endelig blev der udsendt en indholdsrig Festavis med meget maritimt Stof. Gennem hele dette stort anlagte Arrangement er der udvist et Initiativ fra en Afdeling, der nærmest maa siges at ligge inde i Landet, som kan tjene til Forbillede for mange andre.

Køge Afd. havde til 28/8 indkaldt samtlige Gaster til Imødegaaelse af forventet Landgang fra et fjendtligt Fartøj, som det maatte være Gasternes Opgave at skyde i Sænk. I den festlige Indkaldelse til Fregatskydning stod ogsaa, at man forventede Hjælp fra

Fregatten STEVNS, Korvetten FAKSE og Briggen HASLEV, samt at der fra en speciel Konebaad vilde være Lejlighed for Damerne til at vise Færdighed i Vaabendyst ved Skydning til Skive af passende Størrelse. Der er ingen Tvivl om, at den spøgefult redigerede Indkaldelsesordre gjorde sit til, at Fregatskydningen fik et fornøjeligt Forløb.

Aalborg Afd. holdt ligeledes Fregatskydning 28/8, medens man i

Nykøbing S. stadig holdt sig til den traditionelle Fugleskydning, som i denne Afd. altid har været en Begivenhed af Format — det blev den ogsaa i Aar, hvor Restauratør K. Strube blev Fuglekonge.

Frederiksberg Afd. holdt Fugleskydning 3/9 hos JOSTY i Frederiksberg Have.

Næstveds aarlige Fregatskydning fandt Sted 4/9 med 40 Deltagere. Fregatkaptajn blev Poul Christensen, Mesterskabsskydningen vandtes af Jens Lyra Christensen, Skiveskydningen af Martinus Frank og H. C. Hansen blev Nr. 1 i Pilekast.

Roskilde Afd. indledte sin Vintersæson med Skafning i Marinekahytten 6/9.

Holbæk Afd. afholdt ligeledes Fregatskydning 4/9 i Hørby Færgekro. Maskinmester Mechtenburg blev Fregatkaptajn ved Smedemester Clausens Skud. Den vellykkede og velbesøgte Skydning sluttede med Præmieuddeling ved Kaffe bord.

Faxe Afd. har fejret sin 15-Aars Stiftelsedag ved en stor Fest, hvori deltog Formanden for Marineforeningen, Komd. Ipsen samt Repræsentanter for Naboa. i Vordingborg, Præstø, Glostrup m. fl. Afd.s mangeaarige Flagbærer, Rentier J. P. Andersen, Stubberup, udnævntes til dens første Æresmedlem og modtog Diplomet af Kommandørens Haand.

Københavns Afd. afholdt 25/9 Fødselsdagsfest med Damer i Nimbs Selskabslokaler.

Marineforeningens Skyttelav, København, afholdt sin aarlige Kegleaften 28/9.

Kongens Lyngby indledte sin Sæson med en vellykket Filmsaften 1/10.

Frederiksberg Afd. har flyttet sin Marinestue til Oscar Davidsen paa Aaboulevard, og her afholdtes 1/10 et vellykket Torskegilde.

Odense Afd. afholdt en fornøjelig Kammeratskabsaften 11/10 paa Restaurant Trafikken.

Københavns Afd. har formaaet Kystbefæstningens nye Chef, Kontreadmiral S. Pontoppidan, til den 27/10 at holde Foredrag om Søværnets Organisation og Op-gaver.

✧ Marineforeningen gratulerer ✧

Røgemester Vilhelm Jørgensen, Æresmedlem af Esbjerg Afdeling, til 75 Aarsdagen 17/9.

Bog anmeldelse

VIKINGENS Julehæfte: „Jul paa Havet“ foreligger som sædvanlig i god Tid, fyldt med skønne Billeder og herligt Stof. Der er ingen Tvivl om, at dette smukke Julehæfte vil glæde alle søinteresserede, ikke mindst vil det være velegnet som Julehilsen til Søens Folk, og Hæftets tidlige Fremkomst gør det muligt, at sende det som en Hilsen til Adspredelse i Juledagene for dem, der maa tilbringe Højtiden paa Søen. — Dog kan det med sit alsidige, smukke og fornøjelige Indhold ogsaa pynte paa et Julebord i Land.

Ny Afdeling oprettet i Odder

Indtil for 15 Aar siden bestod der i Odder en Marineforeningsafdeling, men den gik ind. Der findes mange gamle Gaster i Odder og Omegn, og længe har man følt Savnet af en Forening til at sørge for Sammenkomster, hvor man kan drøfte gamle Minder m. m. Et Udvalg har i nogen Tid gjort det forberedende Arbejde for Stiftelsen af en Marineforeningsafdeling, og indtil nu har omkring 30 gamle Gaster tilsluttet sig Tanken.

Man er nu naaet saa vidt, at man d. 16/9 kunde holde stiftende Generalforsamling i Odder, hvor der paatænkes at indrette en Marinestue.

Lovene blev gennemgaaet og vedtaget, og man valgte følgende Bestyrelse: Overtjener *Poul Henning Larsen* (Formand), Blikkenslagermester *Kristen Jensen*, Snedker *Karl Thomsen*, Glarmester *L. Jønsson* og Ekspedient *Hartvig Leth* med Ingeniør *Alfred Haag* og Arbejdsmand *Andreas Toft* som Stedfortrædere. Revisorer blev Maskinmester *Chr. Sørensen* og Tjener *Erik Laurssen*. Fabriksarbejder *Vagn Sørensen* blev Flagbærer.

Formanden for Aarhusafdelingen, Glarmester *Kyst*, der har bistaet med Oprettelsen af Odder-Afdelingen, og som ogsaa den første Aften udførte Flagceremoni-ellet, som indledte og afsluttede Mødet, ønskede den nye Afdeling velkommen i Samarbejdet, og det vedtoges at sende et Telegram til Landsformanden, Kommandør *Poul Ipsen*.

Den nye Afdeling blev straks inviteret til en Mandeaften i Oktober paa Marinekasernen i Aarhus, og der vil blive Mulighed for Medlemmerne til at være med, naar Depotskibet ÆGIR kommer til Aarhus, og der arrangeres Besøg om Bord.

Som sidste Højtidelighed ved Foreningens Stiftelse overrakte Smedemester *S. B. Sørensen*, Odder, et Flag, som er opbevaret fra den gamle Forenings Tid, til de nye interesserede Gæster, som vil føre Marineforeningens Tanker og Formaal videre.

Husk —

Revisorerne har ønsket, at al Afregning med Hovedkontoret saa vidt muligt sker pr. Postgiro Nr. 1608 — det letter Hovedkontorets Forretningsgang og ikke mindst Revisorerne deres Arbejde.

- og Julegaven til den gamle Orlogsgast maa ogsaa i Aar være:

MARINEFORENINGSGLAS

Bestil dem i tide paa Hovedkontoret — der ogsaa forhandler Kommandørkaptajn **R. Steen Steensens** fortræffelige Bog:

Søkrigsvaaben

Esbjerg Afd.s Medlem, Lokomotivfører *G. A. P. C. Madsen* afgik ved Døden 16. Juli. Afdelingen var repræsenteret med sit Flag ved Begravelsen.

Kalundborg Afd.s Medlem, Købmand *S. P. Jensen*, der havde været med fra Afdelingens Stiftelse, blev begravet 21. August. Flaget paraderede i Kirken og ved Graven — et storsindet Medlem er gaaet bort.

Faaborg Afd.s trofaste Medlem, *Rasmus Jensen* blev begravet 3. September. Flaget paraderede ved Baaren.

Horsens Afd. har mistet 3 gode Kammerater: Maskinfabrikant *Chr. Jakobsen*, der var Æresmedlem, Installatør *Alfr. Wiedemann* og Mekaniker *A. Møller Sørensen*.

Maribo Afd. har mistet sit Æresmedlem, Medstifter og mangeaarigt Bestyrelsesmedlem, Godsinspektør *Holger Marcher*, der afgik ved Døden i en Alder af 80 Aar. En Personlighed og trofast Kammerat, som vil være svær at erstatte, er gaaet bort.

Kalundborg Afd. har ved Havnefoged *Johs. Rasmussens* Død mistet et interesseret Medlem, som i en Aarrække bestred Kassererhvervet.

Kammerater bar den Afdøde gennem Havnedistriktet og ind i Kirken, hvor Flaget paraderede.

Næstved Afd. har mistet et af sine trofaste Medlemmer ved Maskinforhandler *N. Chr. Ting Simonsens* Død 14/9. Som en sidste Hilsen blev Flaget sænket over hans Kiste.

Holbæk Afd.s Formand gennem en Aarrække, Telefonmester *A. Thomle*, er død, 71 Aar gammel. Thomle var til det sidste et trofast Medlem, der gennem Aarene havde øvet en betydelig Indsats for Afdelingen, hvor han for nogle Aar siden modtog Udnævnelsen til Æresmedlem. Ved Baaren stod Marineforeningsmedlemmer Æresvagt, og Købmand *Ferd. Hansen*, Herrestrup, udtalte nogle smukke Mindeord.

Fredericias Medlem, Forretningsfører *Th. Thomsen* afgik ved Døden 7/9. Han var en god Kammerat, der altid var parat til at gøre et Stykke Arbejde for Afdelingen, og han vil blive husket af mange for den myndige og dygtige Maade, hvorpaa han varetog Dirigenthvervet ved Sendemandsmødet i Fredericia i Maj 1955.

Varde Afd.s trofaste Medlem, Glarmester *N. Chr. Burchardt*, der omkom ved et Ulykkestilfælde, blev begravet 14/10. Marineforeningskammerater bar Kisten til Graven, hvor Afd.sformanden bragte en sidste Hilsen.

ÆRET VÆRE DERES MINDE!

Fortegnelse over danske Marinestuer pr. 1.-10. 1955

Aalborg: Hotel „Kong Frederik“, Kongensgade.

Aarhus: Restaurant „Karavellen“, Aaboulevard 9.

Birkerød: Hotel „Birkerød Kro“.

Bogense: Landbohjemmet, Østergade 9.

Bornholm: Industricafeen, St. Mor-

tensgade, Rønne.

Gæstgivergaarden, Allinge.

Holms Hotel, Nexø.

Hotel Hasle, Hasle.

Bornholms Afd.
under
Bakker

Damhussø: Café „Lindersvold“, Hj. af Jyllingevej og Aalekistevej.

Dragør: Strandhotellet, Havnen.
 Faaborg: Landmandshotellet.
 Fanø: Hotel „Nordby“, Nordby.
 Faxe/Faxe Ladeplads: Hotel „Gefion“, Faxe Ladeplads
 Fredericia: Købmagergade 56.
 Frederiksberg: Oskar Davidsens Restaurant, Aaboulevard 56.
 Frederikshavn: Hotel „Skandinavien“.
 Frederikssund: Hotel „Isefjord“.
 Frederiksværk: Hotel „Frederiksværk“, Torvet.
 Gentofte: Restaurant „Hubertus“, Maltegaardsvej 18.
 Gilleleje: Gilleleje Kro, Vesterbrogade.
 Glostrup/Taastrup: Hovedvejen 58, Glostrup.
 Haderslev: Kasernen.
 Hals: Hotel „Hals“.
 Haslev: Hotel „Axelhus“.
 Helsingør: Stengade 77.
 Herning: Haandværkerforeningen.
 Hillerød: „Slotskroen“, Slotsgade 67.
 Hjørring: Hotel „du Nord“, Nørregade.
 Hobro: Restaurant „Skoven“.
 Holbæk: Nicolajsens Hotel.
 Holstebro: Krabbes Hotel, Stationsvej 18.
 Horsens: Restaurant „Skipperhus“, Havnen.
 Hørsholm/Rungsted: Hotel „Hørsholm“, Hørsholm.
 Kalundborg: Hotel „Industrien“, ved Havnen.
 Kerteminde: „Sølyst“.
 Kolding: Restaurant „Skandinavien“, Kolding Havn.
 Kongens Lyngby: Restaurant „Lottenborg“, Lyngby.
 København: St. Kongensgade 97.
 Køge: Café „Guldfisken“. (Privat Eje).
 Lemvig: Jespersens Hotel, Søndergade.
 Løgstør: Hotel „Himmerland“, Jernbanegade.
 Marstal: Hotel „Danmark“.
 Middelfart: Hotel „Melfar“.
 Nibe: Jernbanhotellet.
 Næstved: Sass Hotel, Jernbanegade.
 Nykøbing F.: Hotel „Dania“.
 Nykøbing M.: Haandværker- og Industriforeningen.
 Padborg/Graasten: { Hotel „Padborghus“, Padborg.
 „Den gamle Kro“, Graasten.
 Randers: „Gl. Toldbod“, Havnen 6.
 Ribe: „Weiss Stue“, Torvet.
 Roskilde: Centralcafeen, Skomagergade 2.
 Rudkøbing: Ørstedspavillonen.
 Silkeborg: Den folkelige Forsamlingsbygning, Vestergade 26.
 Skagen: Karstens Hotel.
 Skive: Haandværkerforeningen, Frederiksgade 10.
 Skjern/Tarm: Bechs Hotel.
 Skælskør: Hotel „Skælskør“.
 Struer: Restaurant „Teglgaarden“, Bredgade.
 Stubbekøbing/Bogø: Freys Hotel, Vestergade, Stubbekøbing.
 Stevn: Hotel „Stevns“, St. Heddinge.
 Svendborg: Borgerforeningen.
 Søllerød: Geels Hotel, Holte.
 Thisted: Café „Harmonien“, Havnen.
 Vejle: Vejle Haandværkerforening, Dæmningen.
 Viborg: Restaurant „Palæ“, St. Mathisgade 78.
 Vordingborg: Hotel „Valdemar“.
 Ærøskøbing: Hotel „Harmonien“.

Event. Fejl i Oplysningerne skyldes, at Afd. ikke har besvaret den tilsendte Forespørgsel. Rettelser bedes snarest meddelt Hovedkontoret.

Marineforeningens Kalender

Roskilde Afd. afholder kammeratlig Samvær (Skyttebækken og Kortspil) i Marinekahytten den første Tirsdag i Maanederne September—April.

Keglespillet begynder i Oktober paa „Roarslund“, og der spilles Kegler hver Mandag Vinteren igennem.

Odense Afd. afholder Kammeratskabsaftner paa *Trafikken* Tirsdagene 8/11 og 6/12.

Andespil afholdes 2/11 paa Parkhotel.

Spilleaftner afholdes den 4. Tirsdag i hver Maaned — ligeledes paa *Trafikken*.

Høreholm—Rungsted Afd. har tilrettelagt sin Vintersæson som nedenfor anført:

5/11 Fest med Damer (Torskegilde m. m.)

8/12 Kammeratskabsaften.

21/1 „Hyggebus“?

23/2 Generalforsamling.

17/3 Afslutningsfest.

Alle Sammenkomster finder Sted i Marinestuen.

Kongens Lyngby meddeler følgende Program:

8/11 Andespil.

15/12 Medlemsmøde.

7/1 Torskespisning.

3/2 Generalforsamling.

18/2 Fastelavnsfest.

11/3 Fest i Anledning af Kongens Fødselsdag.

4/4 Medlemsmøde.

5/5 Medlemsmøde.

Aalborg Afd. afholder Sæsonskydning den 2. og 4. Mandag i hver Maaned.

Gaase- og Andespil afholdes 8/11 Kl. 2000.

Tirsdag 6/12 Medlemsmøde, hvor en gammel Sejlskibsmand fortæller om sine Oplevelser gennem 35 Aar til Søs.

Marineforeningens Skyttelav, København, afholder Træningsskydning følgende Tirsdage:

1. — 15. — 29. November, 13. December — 10. og 24. Januar — 7. og 14. Februar.

Marineforeningens Skyttelav, Kongens Lyngby, har 10 Aars Jubilæum 2. December 1955.

Prisliste pr. 1. Novbr. 1955

vedrørende forskellige Effekter som forhandles fra Marineforeningens Hovedkontor

Marineforeningens Kendingstegn Naal el. Knap)	Kr. 3,00
Marineforeningens Fest-Emblem	„ 2,75
Fest-Emblemet i Baand for Medlemsskab i o/ 25 Aar	„ 5,00
(Ved Tilbagelev. af det alm. Emblem betaales kun for Baandet)	„ 2,00
Emblem for Æresmedlemmer (under 25 Aars Medl.)	„ 18,00
Emblem for Æresmedlemmer (over 25 Aars Medl.)	„ 20,00
Diplom som Æresmedlem af en Marineforeningsafdeling	„ 4,00
Diplom som Æresmedlem af Marineforeningens Skyttelav	„ 3,00
Emblem som Æresmedlem af Marineforeningens Skyttelav	„ 18,00
Marineforeningens Kasketemblem	„ 11,00
Marineforeningens Plaquette	„ 5,00

Marineforeningens Slips	15,00	Emblem til Dekorationsbrug (Husfacader)	2,00
Marineforeningens Sangbog	2,00	Marineforeningens Klokkestol	2,00
Marineforeningens Agitationshefte	0,10	Marineforeningens Bordflagstang m. Emblem	
Marineforeningens Kartotekskort		50 cm.	35,00
(for Formænd)	0,05	Marineforeningens Bordflagstang m. Anker	
(for Kasserere)	0,05	60 cm.	30,00
Marineforeningens Julekort		Marineforeningens Bordflagstang m. Kryds-	
(Fregatten NIELS EBBESEN)		fod 50 cm.	11,00
dobbelt (uden Kuvert)	0,30	Marineforeningens Bordflag 13 eller 16 cm.	16,00
enkelt "	0,20	Marineforeningens Manchetknapper m. Em-	
Marineforeningens Telegramblanket med		blem	15,00
Kuvert	2,00	Baadsmanspiber	8,50
Marineforeningens Julekort, enk. u. Kuvert	0,20	Kommandørkaptajn Steen Steensens Bog:	
Marineforeningens Lykønskingskort, med		SØKRIGSVAABEN	2,75
rødt Emblem og Kuvert	0,35	Marineforeningens Skyttelavs Emblemer	
Marineforeningens Emblemmærkat	0,03	m. m.*):	
Jubilæumstegn for Aftjening af Værnepligt		Søstjerner m. Kæde	3,25
25 og 50 Aar	5,00	" m. Baand	3,00
Marineforeningens Glas m. Emblem:		Sommerfuglekonge: Emblem	18,50
Ølglas	5,50	Sommerfuglekronprins: Emblem	12,50
Portvinsglas	3,85	Keglekonge: Emblem	14,50
Snapseglas	3,70	Mesterskytte: Emblem	18,50
1 Sæt bestaaende af de 3 ovennævnte Glas	12,70	Af Hensyn til Besparelse i Porto bedes	
Marineforeningens Askebægre m. Emblem:		gerne saa vidt muligt indgivet afdelingsvis. Ret til	
af Glas	5,00	Ændring i ovennævnte Priser paa Grund af Prisstigi-	
af Metal, raastøbt og let pudset	20,00	ninger forbeholdes.	
af Metal, støbt, afdrejet og pudset	40,00	København, d. 1. Nov. 1955.	
Marineforeningens Emblemkliché	3,00		
Tegninger m. Maal af Marineforeningens			

*) Føres ikke paa Lager — maa rekvireres i god Tid.

ANNONCER

„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 København K
Central 611

AALBORG

BERG KNUDSEN'S

SLAGTERFORRETNING
SKIBSPROVIANTERING
Korsgade 28 — Telefon 2592 — Aalborg

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige Restaurationslokaler og god Mad
Teglgaardshaven Tlf. 1986
Nymonterede Værelser m. rindende Vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

Tlf. 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
Aargang 8968/1928

Aarhus Maskinfabrik

Telf. 3 67 44

KRANER — GRAVEMASKINER OG
TRANSPORTANLÆG

BØRGE SØRENSEN

Slagter- og Viktualieforretning
Tordenskjoldsgade 63 - Aarhus
Telf. 6 94 45 1664/1942

Alt vedr. elektrisk Installation

(Speciale: Skibsinstallationer)

Reparationer af enhver Art

Radio - Ekkolod - Dynamoer - Motorer

Johns. Højholt Sørensen

Dynkarken 10 v/ Aarhus Havn. Tlf. 3 20 71

A/s Aarhus Flydedok

og Maskinkompagni

Tlf. 3 40 00

BORNHOLM

Skibsproviantering

John Hintzes Enke - Rønne

Alfred Th. Haagensen

JUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 Telf. 270

Simon Madsen

RØNNE

ESBJERG

Claus Sørensen
Esbjerg

H. J. Christensen & Søn

VAADBINDERI OG TOVTØRRERI
ESBJERG

Esbjerg Skibshandel

v/ Harald Nielsen

Ny Havn

Tlf. 2198

Hotel »Spangsberg«

Mødested for Marineforeningens
Medlemmer

ESBJERG

Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG

TLF. 2058

FREDERICIA

Den „Folkelige Forsamlingsbygning“

»Fremad« Tlf. 85 - Vald. Pedersen

God Mad — Billige Priser

FREDERIKSHAVN

M. LAURITZEN & CO.
TELEFON 64-FREDERIKSHAVN

ELECTRA 1/5
Elektroinstallatørfirma
Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

KUL
Fa. PETRY OLOOS & CO.
Telefon 150 Telgr.-Adr.: Oloos

Johan Damsgaard
Kolonial & Skibshandel
Tlf. 63 Frederikshavn

PETER AÆN VAADBINDER
Rødspætte-, Torsk-, Silde- og Kullervaad
samt alle Slags Trawl
Alltid omgaaende Levering
Frederikshavn Tlf. 696

P. CONRADSEN
Teknisk Maskinforretning
SKIBSARTIKLER — OLIE Tlf. 900

Einer Sørensen
STEVEDORE
Havnegade 11 Telf. 982 Frederikshavn

FYN

Naar De kommer til KERTEMINDE,
besøg da **MARINESTUEN**
J. Due Nielsen, „SØLYST“ Tlf. 383

AKTIESELSKABET
SVENDBORG
SKIBSVÆRFT

Carl Antonsen
Guld- og Sølvmed

N. Due-Petersen
& **Kryger** INGENIØRER
Telf. 118 (3 Ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Hirtshals Fiskeauktion
N. O. Jensen Tlf. 84 Privat 54
Telegr.-Adr.: Fiskeauktionen

Sig det med Blomster
»VIOLA« Telf. 74

Søren Løth & Sønner
Hummer- & Fiskeeksport
Tlf. 24—22 Telegr.-Adr.: Løth

Carlsen & Aaens Vaadbinderi
Hirtshals — Tlf. 180
VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK
Hurtig Reparation

Levorsen & Jørgensen
Lys - Kraft - Skibsinstallation - Ekkoled
Betjening Dag og Nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et Besøg paa
SØMANDSHJEMMET
A. SAMUEL TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS

Horsens Sølv

KOLDING

Kolding Rugbrødsfabrik
P. B. KLAABORG
Telf. 568 - 569

LEMVIG

A. Honoré

Isenkram- & Udstyrsforretning
Torvet Tlf. 408

NYKØBING F.

Sparekassen
i Nykøbing p. F.

Nykøbing F. Bryghus
Lager og Pilsner

NYKØBING M.

MORSØ STØBEGODS
Nykøbing Mors
AKTIESELSKABET
N. A. CHRISTENSEN & CO.
Kongelig Hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET
Bryggeriet »Thor«
RANDERS

Chas. Mortensen
SEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK
Randers Telf. 529

SILKEBORG

Gamle Marinere mødes i Marinestuen
AKTIESELSKABET
DEN FOLKELIGE FORSAMLINGSBYGN.
Vestergade 26 Tlf. Silkeborg 68

SKAGEN

Oscar Skougaard
Aut. Installatør Tlf. 345
Skibsradio, Sendere og Pejleanlæg

Sejl, Flag og Presenninger
Sejlmager Alex Jørgensen
Skagen Tlf. 423

Marinestuen anbefales

KARSTENS HOTEL - Telf. 21

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5
Statsaut. Installatør — Ing. M. I. K
Radio-Apparater Elektriske Anlæg

SØNDERBORG

Sønderborg Andelsmejeri
Telf. 61 — 487

THYBORØN

Thyborøn Fiskeauktion
v/ Albert Steen Telf. 57

VEJLE

P. A. Andersen
BAGERMESTER
Skyttehusgade 28 Tlf. Vejle 407
A/S VEJLE MÆLKEKOMPAGNI
Vedelsgade 85 Tlf. 335 - 336

Udgivet af Marineforeningen. Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.
Hovedforeningens og Bladets Kontor: Havnegade 55, København K.,
Kontortid dgl. 13—16, Lørdag undt. Telf. Palæ 2886. Postkonto Nr. 1608.
Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Heydes Bogtrykkeri — København K.

MEMBER AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER